SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. C. No. 122. JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, JUNE 29, 1993. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 29-го ЧЕРВНЯ 1993. Ч. 122. РІК C.

Л. Кравчук скоротив апарат

Київ (УНІАР). — Тут у четвер, 24-го червня, Президент України Кравчук видав декрет, згідно з яким зліквідовано: Соціяльно-економічну президентську раду та апарат радника з соціяльно-економічних питань; комісію з питань науки та апарат радника з питань науки; комісію з політико-правових питань та групу організаційної праці апарату; радника Президента з політико-правових питань; комісію зв'язків з міжнародними фінансовими установами та відповідний апарат радника Президента.

Президент Л. Кравчук підписав також декрет про призначення Валентина Ландика на посаду віцепрем'єр-міністра з питань зовнішньо-економічної діяльности та інвестицій, Валерія Шмарова віцепрем'єр-міністром України з питань військово- промислового комплексу.

В. Чорномирдін відвідав Україну

Київ (УНІАР). — Тут у четвер, 24-го червня, у Маріїнському палаці відбулася церемонія підписання угод між Україною і Росією. Прем'єр-міністер України Леонід Кучма і прем'єр-міністер Росії Віктор Чорномирдін підписали п'ять угод і два протоколи, якими передбачена економічна співпраця, розширення торгівлі, співпраця митних служб та військово-промислового комплексу.

Щодо постачання нафти і газу, то В. Чорномирдін заявив, що ціни будуть підвищуватися і до кінця 1993 року плянується повний перехід на розрахунки за світовими цінами. Однак для цього ще треба добре підготуватися та відрегулювати економічний механізм. Він повідомив, що Росія надає кредит Україні в сумі 250 більйонів рублів. Ці документи готувалися непросто, — заявив Чорномирдін, — проте вони однаково важливі для обох сторін.

На пресовій конференції, яка відбулася після підписання документів, прем'єр-міністер України Л. Кучма сказав: „Я прихильник відновлення економічних зв'язків і ми будемо суворо дотримуватися домовлень, яких досягли наші президенти".

З дводенною візитою побував в Україні і віцепрезидент Словакії Елойзо Петерле, який зустрівся з міністром зовнішньо-економічних зв'язків Іваном Герцем та міністром закордонних справ Анатолієм Зленком.

Шукають допомоги в Росії

Симферопіль (УНІАР). — Тут 15-го червня відбулося три мітинги. Близько 700 осіб зібралися на заклик Російської партії Криму та Російського товариства Криму. Голова РТК Анатолій Лось та голова РПК Сергєй Шувайніков закликали висловити недовір'я Верховній Раді Криму, Верховній Раді України та Президентові України.

Через дві години відбувся мітинг з участю до 7,000 людей, організований Федерацією незалежних профспілок Криму. Промовці закликали підтримати вимоги шахтарів щодо негайного проведення референдуму про довір'я Президентові і Верховній Раді.

Ще один мітинг відбувся з ініціятиви Республіканського Руху Криму, лідер якого Юрій Мешков закликав розпочати збір підписів за референдум та дочасне припинення уповноважень Верховної Ради Криму. На мітингу було близько 1,000 осіб.

Секретаріят Російської партії Крим надіслав звернення до голови Верховної ради Росії Руслана Хасбулатова, до голови Ради фракцій російського парляменту Віталія Новікова і до президента Росії Боріса Єльцина з проханням виступити гарантом недопущення збройного конфлікту в Республіці Крим і Севастополі. Автори звернення вимагають усіма можливими заходами зберегти цілість Чорноморської фльоти під російськими прапорами та Севастопіль як базу військово-морських сил Росії.

Згідно з повідомленням Координаційної ради офіцерських зборів Чорноморської фльоти Росія надіслала бензину для потреб моряків і працівників Чорноморської фльоти.

Українські політичні партії та громадські організації у Криму оприлюднили заяву, у якій сказано, що проросійськими силами без прецедентна антиукраїнська кампанія розгорнута як в Україні, так і за її межами. Ці ж сили спровокували та зініціювали страйк шахтарів Донбасу та сепаратистські вимоги. Підняття на кораблях в територіяльних водах України прапорів російської фльоти, погрози припинити постачання нафти в Україну — все це складові частини одного ланцюга російської зовнішньої політики, пишуть автори заяви. Вони звернулися до Президента України, як до Верховного головнокомандуючого, з закликом прискорити розбудову українських Військово-Морських сил з метою забезпечення миру і безпеки держави.

СТВОРЮЮТЬ ФОНД ВЗАЄМОРОЗУМІННЯ І ПРИМИРЕННЯ

Київ (УНІАР). — Тут 19-го червня на пропозицію Міністерства закордонних справ Кабінет Міністрів ухвалив постанову про створення Українського національного фонду взаєморозуміння і примирення. Передбачається, що фонд сприятиме виконанню чотирьохсторонніх домовлень між Україною, Росією, Білоруссю та Німеччиною щодо врегулювання виплат компенсацій громадянам колишнього СССР, які стали жертвами нацистських переслідувань в роки Другої світової війни.

Затверджено статут Українського національного фонду взаєморозуміння і примирення, який діятиме при Кабінеті Міністрів України як управлінсько-фінансовий орган. Фінансуватиме фонд Німеччина з грошей, виділених на компенсацію громадянам України, які були в німецькому полоні чи зазнали інших репресій.

ХРАМОВЕ СВЯТО В ҐЛЕН СПЕЙ

Ґлен Спей, Н.Й. — Місцева Українська православна парафія свв. апп. Петра і Павла влаштовує Храмове свято у неділю, 11-го липня. Божественна Літургія — о год. 10-ій ранку. Після Служби Божої — парафіяльний пікнік, який відбудеться на оселі Українського Братського Союзу „Верховина".

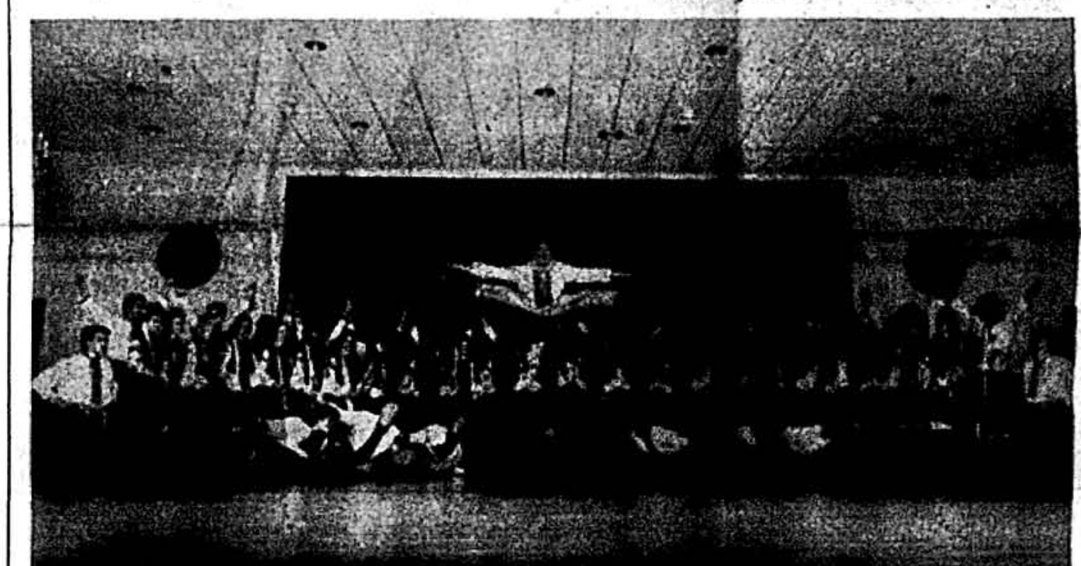
СОЮЗІВКА КЛИЧЕ НАС...

Союзівка (Г. Колесса). — Знову сонячне літо розпростерло свої теплі крила і манить нас до природи, до запашних вітрів, ароматів трав та свіжости вод. І знову спішимо на Союзівку — на наш дорогий шматочок України на американській землі. Відкриття сезону, яке за традицією проводиться у вікенд Дня Незалежности Америки, фактично почнеться дещо скоріше — у четвер, 1-го липня. О год. 6-ій вечора — перший в цьому сезоні гуцульський вечір, який повторюватиметься після цього щочетверга. Відбудеться гостинний виступ ансамблю „Веселий Львів", після чого гості оселі зможуть провести товариську зустріч в барі „Трембіта". Гратиме оркестра „Звуки Союзівки", в постійному складі якої — Гриць Гриновець та Степан Бень. Ця ж оркестра гратиме під час забави у п'ятницю, 2-го липня, початок о год. 10-ій вечора.

У першому з трьох концертів вікенду виступлять танцювальний ансамбль „Чайка" з Йонкерсу, Н. Й., та естрадний співак з Києва Віктор Шпортько. Ансамбль „Чайка" існує при Йонкерському відділі Спілки Української Молоді Америки (СУМА) вже 13 років. Він складається з молодих професіоналістів та студентів, які надхненно зберігають українську традицію за посередництвом танцю. Хореограф — Орест Русинко. Група брала участь у багатьох українських та міжнародних концертах по Америці й Канаді, виступала на різних фестивалях.

„Ужгород"

Танцювальний ансамбль „Чайка"

В. Шпортько

Т. Петриненко

„Веселий Львів"

У творчій біографії Заслуженого артиста України Віктора Шпортька — концерти по Україні та колишніх республіках Совєтського Союзу, по північноамериканському континенті. Лавреат міжнародних конкурсів, він з успіхом виступав на українському телебаченні. В. Шпортько під час цілого літа перебуватиме на Союзівці і виступатиме в концертах, вечорах тощо. Увечорі, о год. 10-ій почнеться забава, гратимуть оркестри „Темпо" і „Фата Моргана".

У неділю, 4-го липня, відбудуться два концерти: перший — денний, під відкритим небом о год. 2:15 по полудні; виступатиме Тарас Петриненко зі своєю групою „Гроно". Другий, вечірній концерт, в якому виступить ансамбль „Веселий Львів", проходитиме в залі „Веселка", початок о год. 8:30 вечора.

Тарас Петриненко — один з найяскравіших українських мистців у своєму жанрі. Співак, композитор і поет, він глибиною своїх творів та виконання промовляє до свідомости сучасної української молоді, ставлячи собі за ціль зародити, втримати та скріпити її моральні якості та підтримати на дусі у важкий для України час. З уваги на винятковість творчого обличчя мистця, ми запросили його до нашої редакції на інтерв'ю, яке появиться в одному з наступних чисел „Свободи". У складі „Грона", крім Т. Петриненка, — Тетяна Горобець (вокал, ударні інструменти) та Олександер Могилівський (вокал, електрична та акустична гітара), звукорежисер — Володимир Лещенко.

Після концерту „Веселого Львова", о год. 10-ій вечора, — забава, гратимуть знову „Темпо" і „Фата Моргана".

Вже п'ятий рік мистецькими програмами Союзівки керує Аня Дидик-Петренко, холишня багаторічна конферансьє концертових програм, завдяки якій ми щороку знайомимося з новими іменами цікавих артистів та щораз більш різноманітними програмами. Конферансьє цього року буде Мар'янка Гаврилюк, Міс Союзівка '93, яку ми пам'ятаємо також з минулорічних програм.

Мистецькі виставки під час відкриття сезону включатимуть виставки одягу Н. Бих та писанок і кераміки С. Зелик у вестибюлі Головного будинку, металевих виробів та ікон Р. Багаутдина в бібліотеці та одягу А. Трускало в альтанці. Координатор виставок — Соня Семанишин.

У суботу і неділю, 3—4-го липня, відбуватиметься Перший тенісовий турнір сезону за чемпіонати УСЦАК—Схід у всіх вікових групах. Реєстрація — в суботу о год. 9-ій ранку.

ВИКОНУЮЧИ ЯКНАЙШВИДШЕ рішення президента Билла Клінтона про об'єднання всіх державних міжнародних інформаційних служб, радіовисильня „Вільна Европа" готується з початком наступного тижня проголосити ліквідування більшости своїх чужомовних передач. Від ранніх 50-их років радіо „Вільна Европа" і „Радіо Свобода" вели передачі мовами народів колишнього СССР і його п'яти союзників. Ці передачі мали заступити брак вільної преси, однак з упадком СССР потреба таких передач стала не надто конечною. Згідно з офіційними чинниками у Вашінгтоні та Мюнхені, передачі радіо „Вільна Европа" до Польщі, Мадярщини, Чехії та Словаччини, як і Прибалтики, будуть припинені. Також деякі передачі „Голосу Америки" буде зліквідовано.

ПРЕЗИДЕНТ РОСІЇ Боріс Єльцин дав розпорядження про створення забезпеченевої компанії, яка гарантує чужинецькі капіталовкладення в російську економіку. Таким чином російський уряд розраховує вселити впевненість чужинецьким промисловцям і притягнути західні країни до більшої участи у розвитку економіки цієї колишньої совєтської республіки. Нова забезпеченева компанія ввійде у державну інвестиційну корпорацію. Виступаючи на пресовій конференції, голова державної інвестиційної корпорації, колишній помічник президента Юрій Петров заявив, що початковий капітал компанії становить 100 млн. дол. Він уточнив, що на випадок необхідности капітал компанії може досягнути більйона долярів.

ЗСА обстріляли головну квартиру іракської розвідки

Вашінгтон. — У неділю вранці, 27-го червня, З'єднані Стейти нанесли ракетний удар по Багдадові. Ціллю ракет став комплекс будинків розвідувальної служби Іраку, яка, за даними Вашінгтону, несе відповідальність за організацію змови з метою вбивства колишнього президента ЗСА Джорджа Буша.

23 крилаті ракети „Томагавк" були випущені з двох кораблів військово-морської фльоти ЗСА — ракетного крейсера „Чанселлорсвилл" і есмінця „Петерсон". Один з кораблів перебував у Перській затоці, а другий — у Червоному морі. Спеціялісти підкреслюють, що якщо всі 23 ракети попали в ціль, загальна сила вибуху повинна бути еквівалентна 10 тисячам фунтів сильної вибухівки.

Президент Билл Клінтон звернувся до американського народу через телевізію. Він сказав, що розслідування обставин замаху на Буша, що підготовлявся, цілком незаперечно встановило причетність іракської розвідувальної служби до цієї терористичної змови. Замах був заплянований на час перебування Буша в Кувайті в половині квітня, але пляни іракської розвідки були зірвані зусиллями служби безпеки Кувайту. Змовники, серед яких були старшини іракської служби безпеки, заарештовані і незабаром стануть перед кувайтським судом.

За словами Клінтона, ракетний удар по головній квартирі розвідувальної служби Іраку був проведений з метою „попередити дальші акції насилля проти наших громадян і підтвердити, що ми очікуємо цивілізованої поведінки в стосунках між країнами". Вбивство Джорджа Буша, яке замишляв Саддам Гуссейн президент Клінтон назвав „огидною і боягузливою спробою пімсти тирана лідерові світового суспільства".

Пресове агентство Іраку у відповідь розповсюдило заяву Ради революційного командування. В цій заяві дії З'єднаних Стейтів названі „боягузливою акцією агресії проти Іраку", а також „продовженням розпочатої у 1991 році агресії проти Іраку і явним підтвердженням неприкритого намагання американців правити всім світом".

Іракські представники повідомили, що в результаті ракетної атаки „на житлові райони міста" загинуло чотири особи і 12 були поранені.

Демократи відкинули пропозицію республіканців з приводу бюджету

Вашінгтон. — У середу і четвер, 23—24-го червня, заля засідань Сенату нагадувала собою поле словесного бою. У середу рано республіканці подали на розгляд проєкт федерального бюджету, який не передбачав збільшення податків. Щоб позбутися бюджетного дефіциту, республіканці запропонували обмежити зростання видатків на соціяльні програми. На їх думку, видатки з таких програм можуть зростати відповідно до зростання інфляції плюс ще один відсоток, але не більше.

Республіканці запропонували також ввести межу зростання видатків на соціяльні програми терміном на п'ять років. За ці роки, згідно з їхніми розрахунками, вдасться зменшити бюджетні видатки на ті ж 500 бли. дол., що і в бюджеті. Але, на думку республіканців, їх бюджет дійсно дасть можливість скоротити видатки, а бюджет, запропонований демократами, лише обіцяє таке скорочення.

Коли справа дійшла до голосування, бюджет республіканців був відкинутий 55 голосами проти 43. Проти цього бюджету виступили 54 демократи і ліберальний республіканець Джеймс Джеффордс. За підтримку бюджету республіканців проголосували 42 сенатори-республіканці і демократ Ричард Шелбі, який постійно голосує проти пропозицій президента Клінтона. Два сенатори — демократ і республіканець — в голосуванні участи не брали.

Чергова боротьба за бюджет розгориться наступного тижня, коли почнеться спільна нарада депутатів верхньої і нижньої палат Конгресу, які повинні знайти компроміс між двома варіянтами бюджету — тим, що схвалений Палатою Репрезентантів, і тим, що схвалений Сенатом.

ПРЕЗИДЕНТ РОСІЇ Б. ЄЛЬЦИН ПОГРОЖУЄ ЕСТОНІЇ

Москва. — В четвер, 24-го червня, російський президент Б. Єльцин підтримав консервативну більшість парляменту Росії і виступив з погрозами на адресу Естонії, вимагаючи від неї скасувати закон, який нібито дискримінує так зване „русскоязычное населеніє". Не вдаючись до аргументів, Б. Єльцин сказав, що Естонія хоче поставити росіян, котрі там замешкують, у становище чужинців.

Мова йде про закон, прийнятий естонським парляментом у понеділок, 21-го червня. Майже мільйон росіян, що живуть в цій маленькій прибалтійській республіці, потрактували новий закон як замах на їхню „старшобратську" вищість". Більшість з них не дістануть естонського громадянства, якщо не складуть іспиту на знання естонської мови.

У відповідь на погрози президента Б. Єльцина естонські законодавці заявили, що подібне трактування їхнього закону є очевидним перетягненням. Незалежна Естонія, перед якою стоїть дуже складне завдання національного відродження, хоче знайти спосіб невтралізувати цей небезпечний антиестонський чинник, яким є „русскоязычное населеніє". Прем'єр-міністер Естонії Март Лаар вважає з цього приводу, що естонське законодавство зовсім не суперечить правним нормам, котрі є чинними в демократичних країнах Західної Европи.

ТЕРНОПІЛЬЩИНА. — Міністер сільського господарства України Юрій Карасик ознайомився зі станом справ у селянських колективах. Він охарактеризував ситуацію як невтішну напередодні жнив і пообіцяв виділити додатково для Тернопільської області 5,000 тони бензини.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street Jersey City N.J. 07302
Svoboda: (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200

Subscription 1 year — $40.00 6 months — $22.00 3 months — $12.00
UNA members 1 year — $15.00 Change of address — $1.00 Make check or money order payable to "Svoboda"

Postmaster Send address changes to
Svoboda 30 Montgomery Street Jersey City N.J. 07302
Tel (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City N.J.

Передплата на рік $40.00 на півроку — $22.00 на 3 місяці $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно За кожну зміну адреси $1.00
Чеки і money orders виставляти на Svoboda

P.O. Box 346 Jersey City N.J. 07303

Нелеґальні іміґранти в Америці

При в'їзді рікою Гадсон до Ню Йорку все ще пишається на Статуї Свободи напис, який запрошує всіх „голодних, в'язнених і бездомних" поселюватися на американській землі. Але ця зворушлива цитата з поеми Емми Лязарус опинилася на Статуї Свободи 1886 року — 107 років тому, тоді, коли не було ще ніякого іміґраційного закону, бо існували тут пустирі, що їх могли заселювати іміґранти всіх рас, народів і віровизнань. Часи змінилися. Хоч Америка не належала до країн перенаселених, як Китай чи Індія, проте тутешнє безробіття, щораз трудніше суперництво у погоні за заробітком, спонукала робітничі спілки змагатися за законне прикорочення іміґрації. Кожний довголітній громадянин Америки знає з власного досвіду, що тут доляри не падуть з неба, а треба їх заробляти важкою працею. Наші земляки, які приїздять сюди з України і замешкають у свояків чи приятелів, не можуть вийти з дива, як тут усі працюють, мусять працювати. А втім — Америка є все ще для мільйонів осіб з континентів Азії й Африки обітованою землею, про яку мріють, як країну їхнього поселення. Це створило масовий наплив іміґрантів — леґальних і нелеґальних. Немає, мабуть, однієї людини, чи однієї урядової установи, яка знала би число нелеґальних мешканців Америки. Двома найширшими воротами, почерез які вони напливають, є слабо контрольований кордон від Мехіко, — другий — водний шлях до Ню Йорку. Кажуть, що в одному Ню Йорку є понад мільйон нелеґальних мешканців, — ще більше їх у Каліфорнії. У деяких країнах тяга до Америки така велика, що вона породила несовісних спекулянтів — перепачковувати до Америки людей — за великі гроші.

В останніх тижнях справа зактуалізувалася, коли масова втеча цілих родин із Таґіті кінчалася загином численних втікачів, які кидалися у воду, щоб доплисти до берегів ЗСА і топилися. Інша подібна драматична історія стосується китайців: американська влада виявила, що в китайській дільниці Бруклину в Ню Йорку („Чайнатавн") постали „професіонали", які за великі гроші спроваджують з Китаю людей, пачкують до нюйоркського „Чайнатавну",— де вивіновують таких новоприбулих у пофальшовані документи. Поліція виявила кілька тимчасових криївок, де переховувалися перепачковані китайці, і переведено численні арешти. Наприкінці минулого тижня президент Билл Клінтон виголосив коротку промову зі закликом до загострення боротьби проти незаконного пачкування до Америки непрошених іміґрантів. Він вимагав загострити існуюче дотичне законодавство та заповів створення окремого державного апарату для тієї справи.

Це складна, різногранна проблема, до якої можна підходити з різних аспектів. Це людська проблема, пов'язана з терпінням і трагедією людей різного кольору, різної раси, національности і віровизнання, але — живих людей. Наприклад: втікачі з Китаю покликувалися на такий тамтешній закон, що подружжя не має права мати більше, як одну дитину. Годі дивуватися, що громадяни такої і їм подібної країни втікають відтіль, — пригадаймо різні драматичні історії з утечами з колишнього Совєтського Союзу в добі існування залізної завіси. Але це і соціяльна проблема, яка заторкає інтереси автохтонних американських громадян, які переживають кризу безробіття. І це недискусійна правда, що пачкування людей, яке нагадує колишній торг живим крамом, — фабрикування фальшивих документів, жирування на нужді людини — це злочин, який вимагає суворої кари.

Треба сумніватися, чи можна зліквідувати цю проблему законами поліційними розшуками, судовими карами і депортацією нелеґальних іміґрантів до країн їхнього народження чи останнього замешкання. Людське муравлище у широкому світі щораз численніше. Вже в одному такому муравлищі, як Ню Йорк чи Сан Франсіско, трудно виповлювати нелеґальних пришельців. Вони є і будуть, аби лише включалися у світ праці і не збагачували собою світ злочину.

КЕРІВНИКИ ПОШТОВОЇ служби заявляють, що в короткому часі клієнти могтимуть за марки та інші послуги платити кредитовими картками. Вже цього місяця це буде можливо робити у 555 поштових бюрах у Вашінґтоні, Даллас-Форт Ворт і Орляндо. Робін Мінард, речниця поштової служби, підтвердила, що кредитовими картками буде можна платити за все, крім поштових грошових переказів. Вона також сказала, що до 1995 року всі 33,000 поштових бюр в ЗСА будуть приймати кредитові картки.

Микола Руденко

ПОТРЯСІННЯ

III

Гірко споглядати, як деякі депутати зловживають добрими якостями Л. Кравчука як людини. Часом доходить до брутальности, навіть до хуліганства. Я вже писав про те, як один з депутатів оголосив його батьком української мафії. Кравчук жодним чином не відреагував на це звинувачення. Та й на десятки схожих. Щось є в його характері від колишнього Президента ЗСА Джиммі Картера — розумна, добра людина, але немічний адміністратор. Наведу приклад. Півроку тому було прийнято рішення про спорудження нафтових терміналів в Одесі. Одеська Обласна Рада відмовилася надати для них земельну ділянку, бо це буцімто порушить екологічну рівновагу курортного міста. Кравчук негайно ж поїхав до Одеси, аби умовити обласний виконавчий комітет не гальмувати цю надзвичайно важливу для українського народу справу. І що ж ви думаєте? Президент і досі умовляє чиновних нахаб, а вони лише глумляться з нього.

Отож маємо такого Президента, якого маємо. Йому б належало спрацюватися з Л. Кучмою, та Леонід Кравчук розуміє, що на тлі цього адміністративного аса він виглядає невигідно. А проте Верховна Рада зобов'язала його працювати з Кучмою і він, здається, усвідомив цю неминучість.

Щождо Верховної Ради, то її гальмівна роль у розвитку приватизації добре відома. По суті на Україні приватизація ще й не почалася: приватизовано покищо 60 підприємств — тоді, як у Росії приватизовано 60,000. У районних виконавчих комітетах лежать без руху сотні тисяч заяв від колгоспників, котрі бажають стати фермерами, але голови колгоспів і не збираються надавати їм землю в оренду. А, коли й надають, то самі лише невдоби. Про приватизацію землі, перетворення її на товар, комуністична більшість у парляменті й слухати не бажає. І це в той час, коли й Президент Л. Кравчук, і прем'єр-міністер Л. Кучма саме в приватизації землі вбачають початок справжньої, а не, декляративної, економічної реформи.

Можна з повною достовірністю сказати: якби в Україні приватизація розпочалася тоді, коли вона була проголошена, ми б не мали такої глибокої кризи. На жаль, Україна сьогодні нагадує людину, котра підняла ногу, аби зробити крок — і так застигла з піднятою ногою. Позиція не з кращих — так і носом заорати не довго. Саме це й зрозуміли наші вороги. Саме тому вони й проголосили наступ на незалежну Україну.

Із усього сказаного мусить бути ясно, що вважати страйк лише явищем зловорожим було б несправедливо. В лавах страйкарів опинилося багато чесних людей, навіть патріотів. Вони побачили, що керівники України разом з Верховною Радою виявилися неспроможними вивести країну на широкі шляхи проґресу. Ось, де належить шукати головну причину страйку. Через те я й застеріг читачів на початку, що свідомо спрощую бачення причин, змальовуючи психологію російськомовних обивателів. Якби лише обивателі брали участь у страйку, він би не розрісся до таких ґрандіозних маштабів. Але праведність мети і закономірність вчинку кінчаються там, де страйкарі знехтували рішенням Верховної Ради про референдум і втягнулися в боротьбу за автономію російськомовних реґіонів. Це вже конфронтація з незалежною Україною, зазіхання на її територіяльну цілісність.

...Ранок 20-го червня. Вчора у вечірніх повідомленнях надійшли радісні вісті: шахтарі припинили страйк і вийшли на роботу. Десь іще є заповзяті душі, котрі закликають до продовження страйку в ім'я автономії, але на них ніхто не зважає. Отже й справді робітники не мали на меті завдавати шкоди Україні — їх не цікавила автономія, до якої кликали керівники Донецької области. Робітникам ішлося про добре здоров'я України, а не про її руйнацію. Як же тут не радіти? Я подумав навіть про те, щоб переписати деякі попередні сторінки — ті, де проглядає песимізм стосовно нашого становища. Але потім відмовився від цього наміру — хай усе лишається так, як є. Це дозволить виразніше уявити перебіг страйку, його перипетії та нашу тривогу за долю Батьківщини.

А проте причин для тривоги залишилося чимало: якщо скінчилася одна загроза, то покищо не видно кінця другій — я кажу про кризу влади. Іван Плющ і Президент заперечують її існування, але вона вилізла назовні так видимо, що заперечити її неможливо.

Кілька нагадувань із моєї попередньої статті. Іще місяць тому я розглядів ретельно замаскований конфлікт поміж Президентом і Л. Кучмою. Щоправда, сам Кучма, власне, не збирався конфліктувати — він легко поступався посадою на користь Л. Кравчука. Кучма стверджував, що виконавча влада має перебувати в руках однієї людини, цією людиною мусить бути Президент. Та й Л. Кравчук стверджував те ж саме — це він і розпочав боротьбу за крісло прем'єра на додаток до президентського. При цьому, зрозуміла річ, місця для Л. Кучми в Кабінеті Міністрів не лишалося. Л. Кравчук був певен, що він впорається із обов'язками прем'єр-міністра, і з обов'язками Президента.

Закінчення буде.

Оксана Бризгун-Соколик

Виставка Л. Боднар-Балагутрак у Тексасі

Далас — далеке нам, „ковбойське" місто, ніби десь на заході континенту, а в дійсності по середині його. Нове, модерне, з кількома хмародерами, виглядає як „ще одне і таке саме", як багато інших... І несподівано зустрічається ім'я: Ліда Боднар-Балагутрак. Мистецька виставка. Заходимо до Ідіт Бейкер ґалерії. Це збірна виставка трьох мистців; Ліда — одна з них. Перед нами на стіні велика картина: стоїть молода жінка з квіткою в одній руці та мужеським капелюхом у — другій. Той сам капелюх, справжній, висить на картині з правого боку. Очі в жінки на квітці, лице в задумі, сумне. Це автопортрет, техніка — „мікст мідія", на картині тут і там, наче в мряці, мужчина тримає дитя на руках — це ніби рисунок, ніби слаба копія знімки, і сама знімка також в одному місці... Це дідуньо Гурко тримає маленьку Лідуню... А Ліда стоїть у його жакеті, з його капелюхом в руках... У мелянхолійних споминах? У журливій тузі за чимсь, що було і вже не повернеться? Чи може це символіка чогось, що залишається глядачеві секретом?..

„Я є" — портрет в золоті, в стилі іконописання, відчувається наче ствердження глибокої релігійности, не показової, не зовнішньої, а щирої, яка керує цілим життям. А там — справжня старенька, вишивана подушка в рамках, з маскою лиця... Що відчувала Ліда? Що хотіла сказати? Глибоке відчуття українства, яке виплекане з раннього дитинства щирим теплим родинним довкіллям? На іншій картині частина священичого одягу, мабуть згадка дідуня Боднара...

Там далі — „Не забуду" в темних сумних кольорах, „Дитяча забава" — замість забавок гола гилячка перехрещує руїни згорілих хат, „Трилогія — Чорнобиль" — три зів'ялі листочки оформленням навівають осінь життя чорнобильської землі. А теж „Форест оф но рітирн"... і повна болю „Нічна пісня" — пташеня з відкритим дзьобиком даремно чекає свою маму... Це все — серія Чорнобиля. Без слів — трагічно переконлива. Без реалізму — болючо реальна.

Картини Ліди Боднар-Балагутрак не випадкові. Вони душею передумані. Своїми сіро-гнідими кольорами навівають сум, містику, символізм. Вони повні естетики, та віддзеркалюють духовні переживання мистця, її відношення до родини, до предків, до Батьківщини батьків. Картини Ліди промовляють від серця до серця. Вони не тільки цікаві та „інші", вони змушують глядача задуматися.

Ліда Боднар-Балагутрак проживає у Гюстоні, Тексас з гордістю її зараховує до „тексаських мистців". Праці на виставці мають „мікст мідія" мистець — вживає різну техніку та матеріяли в одному творі. Мистецьку освіту здобула Ліда в Кент Стейт університеті, Кент, Огайо, Коркоран мистецькій школі у Вашінґтоні та Джордж Вашінґтон університеті у Вашінґтоні. Вона мала п'ять самостійних виставок, всі у Тексасі. Брала участь у 40 збірних виставках від Торонто до Остіну, Тексас, від Гюстону до Провінставну, Массачусетс. Кількакратно її твори вибрали судді до так. зв. жюрованих виставок. Ліда Боднар дістала не одне відзначення та нагороду, як наприклад „Ла Напул ґрент", щоб брати участь п'ять тижнів у мистецькому симпозіюмі в Ла Напул, Франція і багато інших. В 1991 році дістала IREX Ґрент (International research and exchange Board), щоб могти працювати як артист-гість у Львові. Тепер наша мисткиня викладає мистецтво в університеті Гюстон-Клір Лейк. Цього літа Ліда Боднар-Балагутрак буде знову працювати в Україні.

Хотілось би побачити самостійну виставку мисткині на сході нашого континенту!

Володимир Баран

ІСТОРИЧНІ УКРАЇНСЬКІ ПАМ'ЯТКИ В АМЕРИКАНСЬКОМУ ЖУРНАЛІ

Арнольд Берке, кореспондент журналу „Гісторік Презервейшен" в його квітневому числі помістив із свого перебування на Україні обширну і багатоілюстровану статтю. Журнал цей, як вже сама його назва говорить, займається охороною історичних пам'яток. Темою цієї статті є деякі історичні будівлі України, в першу чергу церкви.

Побув цей кореспондент на святкуванні тисячоліття міста Глухова. Захоплюючись відновленими церквами — Христа Спасителя, збудованої в цьому самому часі як Київські Ворота, і церквою св. Миколая, збудованої в стилі українського барокко, він мав також нагоду побувати на нарадах комітету, який займається відновленням історичних пам'яток. Цей комітет уважає, що Глухів, із його численними історичними пам'ятками повинен стати історичним заповідником. Як виявило це зібрання, хоча брак гроша не дозволяє перевести в життя усі задуми, йому однак заімпонували ентузіязм і сильне бажання цього гурту зберегти архітектурну спадщину попередніх поколінь. Як решта Східньої Европи, так і Україна скинула із себе комуністичне ярмо. Але на відміну інших, вона відродила свою незалежність, якою вона втішалась в деяких періодах своєї історії. В наших часах поштовх до цього дали „перестройка" Горбачова та трагедія Чорнобиля, пише Н. Берке.

Україна — це нова держава, але стара нація. Факт, який не розпізнають чужинці, для котрих ця країна з 52-ма мільйонами населення — це велика невідома. Для них вона була все частиною могутнього північного сусіда. Українська культура для них, це лише відміна російської. Українська мова — це лише діялект російської, хоча українська мова різниться від російської так само як польська. Царська Росія як і Совєтський Союз забороняли друкування книжок українською мовою, як також навчання української історії. В наслідок цього, наступила русифікація міського населення. Українське селянство винищив Сталін голодом, з абетки викинув букву, якої нема в російській абетці. Але українська культура не піддалась, головно в її західніх частинах краю. Знаменита іронія історії, що Росія завдячує свої початки Україні, докладніше Київській Русі, яка досягнула зеніту своєї могутности за Володимира Великого, який об'єднавши населення, навернув край на християнство. Москва розвинулась із загороди на полювання (гантінг ладж), яку збудував Юрій Долгорукий, яка розрослася, коли занепав Київ.

Україну контролювали монголи, а далі Литва і Польща. Леґендарні воїни-козаки, встановили в XVII столітті свою державу. Стараючись зберегти її від Польщі — пише цей кореспондент, — підписали угоду з Москвою, що вкінці довело до повного втілення України з Росією, в дальшому бігу історії. Здобуту самостійність після закінчення Першої світової війни, Україна втратила в 1922 році. Але ані русифікаційна політика комуністичного уряду, ані жорстокі війни на її території з мільйоновими втратами в людях, не знищили почуття української окремішности, яку легко віднайти в архітектурних скарбах України. Проходжуючись по Києві, в дільниці Липки, автор віднайшов одну з найбільш вражаючих будівель Києва з 1901 року, архітекта Владислава Городецького. Недалеко від цього будинку стоїть Маріїнська палата, збудована італійцем Бартольомео Растреллі. В ній український Парлямент та Верховна Рада проголосили незалежність України.

(Закінчення на стор. 3)

БЕРУЧИ НАЙПЕРШЕ до уваги важливість космічних дослідів і можливість втрати праць перед важливістю зменшення державного дефіциту, Палата Репрезентантів схвалила бодай на один рік продовжити будівництво Космічної станції. Проєкт згаданої станції знаходиться дещо в клопотах, бо вже є кілька років запізнений, як і кілька біл. дол. понад оригінально обрахованим бюджетом ще урядом президента Роналда Реґена тому десять років. З уваги на закінчення холодної війни і трактування зростаючого державного дефіциту, як політично-економічної проблеми, будівництво постійно забезпеченої персоналом орбітальної лябораторії почало втрачати зацікавлення Конґресу. Однак посилені зусилля зі сторони уряду президента Б. Клінтона та його особисті листи до деяких конґресменів врятували цей проєкт.

Уляна Слюсар,
Львів

ЯКЩО У СЕРЦІ БОГ

II

І за коротке життя можна багато встигнути, якщо не марнувати часу, не лінуватись. Хіба заздрити тим, котрі проживши довге життя, нікому не принесли ані добра, ні щастя, не залишили по собі жодного сліду?

Для мене творчість — не робота, не спосіб самоствердження. Це дивовижний світ, у якому живу, де дійсність і думка переплавлюються у неповторні форми. Чому саме в такі, а не інші — не можу пояснити. Втім, не зможе, либонь, пояснити і вузький фахівець. І як пояснити далекій од мистецтва людині, чому я малюю „криві лінії"? Та тому, що цей прекрасний світ, у якому живу, сповнений динаміки, експресії, руху в часі й просторі. Не бачу в ньому застиглих, прямих ліній — бачу вирування кольорів. Навіть тоді, коли малюю чорною тушшю, у пластиці, неперервності, ритмі ліній лине музика, закодовано колір. На жаль, не кожен може це побачити й відчути. Та й відчувається радше на рівні підсвідомости. І все ж відгуки на моїх виставках свідчать: багато відвідувачів відчуває саме те, що я вкладаю в свою графіку.

Я почала з кінця. Журналісти, коли беруть інтерв'ю, обов'язково запитують: як і коли почали малювати? Що ж, спробую зробити уявне інтерв'ю.

Дитинство моє минуло в місті Стрию. Невелике старовинне місто біля підніжжя Карпат. Можна було б гордитись його історією. Але я чомусь його не любила. Слідів давньої історії місто не зберегло: чого не зруйнували завойовники, донищили повені й пожежі. Гнітила й тодішня атмосфера лицемірства, міщанства, поділу на бідних і багатих. Людей здебільш цінували не за розум, а за посаду, кам'яницю, авто. Кам'яниці моя родина не мала — жили в маленькій хатці, якій було вже, мабуть літ зі сто. Але я дуже любила ту рідну свою домівку. Світлим спогадом дитинства залишились і біла хатка, і розкішний квітник перед вікнами, і бабуся на лавиці — моя сива голубка...

З того бабусиного квітника і почалась моя творчість. Лілії, орлики, ромашки — пером і тушшю. І першою виставкою стала виставка студентських робіт 1975 року. Навчалася я тоді на третьому курсі архітектурного факультету. Коли тепер дивлюсь, буває, на ті перші спроби, вони видаються мені такими немічними, наївними. Але, викладачі мене тоді хвалили, і я вперше відчула себе творчою особистістю.

Коли б людина могла вибирати час свого народження, то я воліла б народитися років на десять пізніше. Моя юність припала на застійні часи, коли догми, заборони кришили енерґію, обрізали крила. Особливо гостро відчула це, коли почала працювати за направленням у Чернівцях. Втім, наш архітектурний факультет — то був чистий острівець серед болота, над тим острівцем витав дух демократії, творчости, натхнення. І це було щастя за тих часів навчатися з такими людьми: мислителями, поетами, артистами, художниками.

І ось по закінченні інституту, 1978 року, я почала працювати в Чернівцях. Їхала — й уявляла ґрандіозні проєкти. Свята наївність! У ті роки й з тодішнім керівництвом! З начальником чернівецького відділу інституту „Укржитлоремпроектт", клясичним застійником, котрий і нині там працює, пристосувавшись, „одемократившись"...

Там-таки, в Чернівцях, звела мене доля з добрими людьми, однодумцями. Найперший серед них — мій „гіп" (головний інженер проєкту) Олександр Котляр, якому не раз влітало за мене, але завжди підтримував, допомагав.

Відчула, що в архітектурі мені стає тісно, залишилось чимало нерозтраченої енерґії, якої вистачало і на графіку, й на ґоблени, і на вишивку (навіть одержала диплом майстра народної творчости). Тоді ж, у Чернівцях, народились мої квіткові композиції, натюрморти. Ті самі, які згодом припадуть до серця глядачам на персональних виставках у Києві і Львові, а тоді — тоді на обласні художні виставки їх просто не приймали. Звичайно, це гнітило, хоч у душі завжди вірила, що все повернеться інакше.

З перших днів життя у Чернівцях не розлучалася з надією повернутися до Львова. Нарешті — збулось: 1981 року вступила до аспірантури політехнічного інституту. Можливо, з мене і вийшов би архітектор-теоретик, але науковець і художник завжди боролись у душі. Розуміла: мушу зробити вибір. Логічніше, либонь, було обрати науку. Але поза ґобленами, поза графікою вже не мислила себе.

Вибір за мене зробила доля. Я захворіла і змушена була піти з аспірантури. Тут у моїй біографії з'явилася „біла пляма". Про цей період життя я не люблю розповідати. Однак мушу сказати дещо, бо ходять різні чутки, домисли, згущуються фарби. Журналісти „приковують мене до ліжка", читачі й слухачі мало не плачуть, жаліючи нещасну художницю, обділену долею. А я, в свою чергу, жалію їх усіх, разом узятих. Як багато в цьому складному житті не піддається розумінню. Адже доля, обділивши мене в одному, щедро винагородила в іншому. І я безмежно вдячна їй за це інше — за радість, яку дарує творчість. Можу я ходити, чи не можу — немає значення — я літаю.

В тім, що доля нелегка,
І користь своя є—
Блаженний сон душі мистецтву
не сприяє.

Припустимо, що живеться мені несолодко. Але в свої твори я вкладаю тільки добрі емоції. Сльози, смуток, болісні роздуми, приступи слабкодухости перемелюю на самоті — їх ніхто не повинен бачити.

А треба жити, якось треба жити,
Це зветься досвід,
витримка і гарт.
І наперед не треба ворожити,
І за минулим плакати не варт.

(Закінчення на стор. 3)

Американці в Обороні Людських Прав в Україні
43 Midland Place, Newark, N.J 07106 • (201) 373-9729

Інформуємо всю громаду, що.

Фонд Оборони Івана Дем'янюка в Огайо,
Організація Американці в Обороні Людських Прав в Україні (АГРУ)
І Український Крайовий Центр: Історична й Інформаційна Мережа (АНЧЕЙН)

не мають причетності до всіх дій та виступів д-ра Мирослава Драґана.

БОЖЕНА ОЛЬШАНІВСЬКА, Голова АҐРУ І АНЧЕЙН

Американці в Обороні Людських Прав в Україні
43 Midland Place, Newark, N.J 07106 • (201) 373-9729
запрошують всіх на

ГРОМАДСЬКУ ЗУСТРІЧ

на якій виступлять

Олесь Шевченко

колишній політв'язень совєтських тюрем, депутат Верховної Ради України, заступник голови Республіканської Партії України
буде говорити на тему

ПОЛІТИЧНА СИТУАЦІЯ В УКРАЇНІ

і

Володимир Кательницький

голова Комітету Оборони Івана Дем'янюка в Україні, заступник голови Братства св. Андрея в Україні
буде говорити на тему

ОБОРОНА ІВАНА ДЕМ'ЯНЮКА В УКРАЇНІ

також

Едвард Нижник і Іван Дем'янюк, мол.
зреферують найновіші події в справі Івана Дем'янюка

Де: в залі під церквою св. Івана Хрестителя
на Сендфорд авеню в Нюарку, Н. Дж.

Коли: четвер, 1-го липня 1993 р. о год. 7-ій веч.
Авта на подвір'ю буде стерегти поліція.

ЖЕРТВУЙМО НА УКРАЇНСЬКІ АМБАСАДИ

Фундація Піддержки Дипломатичних Представництв України

просить

висилати чеки на Фонд Українських Амбасад до існуючих вже льокальних громадських Комітетів, або до бюра головного скарбника на нижчеподану адресу:

Foundation in Support of Diplomatic Missions of Ukraine, Inc
209 B Grand Ave.
Rutherford, N. J. 07070

Tel.: (201) 939-6305, **Чеки виписувати:** „Ukrainian Embassy Fund" Fax: (201) 939-6305

В Ню Йорку до кредитівки „Самопоміч" при Другій Авеню під контом ч: 17861-00.

ЯПОНІЯ І В ЦЬОМУ році збереже за собою звання країни, товари якої є найбільш конкурентоздатними на світових ринках. Про це свідчить доповідь, яку опублікували Всесвітній економічний форум і Міжнародний інститут розвитку менаджменту, що базуються у Женеві.

Наукове Товариство Ім. Шевченка в Ню Йорку
запрошує членів й українське громадянство на

ДОПОВІДЬ

ПОЛІТИЧНА І ЕКОНОМІЧНА КРИЗА В УКРАЇНІ — ТРАГЕДІЯ ЧИ ДРАМА

яку виголосить

ОЛЕСЬ ШЕВЧЕНКО

депутат Верховної Ради України, віцепрезидент Республіканської Партії України, колишній політичний в'язень,
що відбудеться

у середу, 30-го червня 1993 р. о год. 6-ій веч.
в домі НТШ в Ню Йорку
при 63 Четверта авеню, між 9 і 10 вулицями
ПІСЛЯ ДОПОВІДІ КАВА І СОЛОДКЕ

УПРАВА НТШ

Якщо у серці Бог

(Закінчення зі стор. 2)

У. Слюсар

Ґоблен У. Слюсар

Поезія Ліни Костенко мені дуже близька, це — мовби я писала сама про себе. Люблю ілюструвати поезію. Щоправда, мої друзі вважають, що квіткові композиції в мене виходять ліпше. На виставках увагу глядачів більше притягують ґоблени. Очевидно, колір глибше проникає у підсвідомість, аніж чорне на білому.

Як, мабуть, і кожен митець, я не можу об'єктивно судити про свою творчість. Тому для мене багато важать відгуки глядачів на виставках, оцінки моїх друзів.

Друзі — то не тільки перші поціновувачі кожної нової роботи. У їхній підтримці — моя сила, мій оптимізм. Усіх їх дуже люблю — Орисю й Наталку Сатурських, Любу Бачинську, Влодка Бідака — всіх не перерахувати — хай не ображаються інші.

Хотілось би, щоб мою творчість оцінювали об'єктивно, не роблячи скидки на складну долю. Розумію: моїм роботам ще далеко до досконалости. Часом утішаю себе тим, що Едуард Мане у тридцять років тільки почав малювати й ще не створив „Олімпію", не створив своїх найкращих робіт у моєму віці й Ван Гоґ, яким я так захоплююсь.

Найперше місце у моїй творчості посідає графіка. Чому саме графіка? Можливо, тому, що я, архітектор, люблю викінченість, визначеність лінії. Можливо, тому, що я максималістка, й у житті теж розкладаю все чітко — на чорне та біле, без півтонів. А може, усе простіше: туш і білий папір — найдоступніші матеріяли — завжди під рукою.

Не могла б відповісти на питання, якій темі віддаю перевагу, як обираю тему. Я не обираю тему, радше вона вибирає мене. Приходить якимось імпульсом, спалахом, несподіваною асоціяцією.

Багато, дуже багато в процесі творчости не піддається поясненню. Та й навіщо художникові забирати хліб у психоаналітика?

Історичні...

(Закінчення зі стор. 2)

Радикально інакше представляє себе Львів, який протягом віків також проходив з рук до рук. Перебування під австрійським пануванням залишило на ньому елеґантну відбитку. Головний двірець вітає відвідувача новітнім ренесансовим стилем, далі головний ринок оточений будівлями XIV століття, з яких найбільш імпозантна палата Корнякта збудована 1580 року, що її збудував багатий міщанин. Львів був щасливий, що в часі Другої світової війни не зазнав знищення. У 1970 році центр Львова визнано архітектурним заповідником.

На широких просторах України одна будівля є головною в її історії — церква. Ледве чи інші говорять так багато про її історію, ледве чи інші дають стільки естетичної насолоди. Де ще можна побачити так розкішно прибрані фасади, рухливі лінії дахів, а внутрі багаті іконостаси, фрески та мозаїки. Европейська архітектура, оглянувши це, може подумати, що вона збудилася у новому світі.

Св. Софія в Києві найбільш славна церква України. Скупчена церква із тринадцятьми позолочуваними копулами, має вигляд малого міста. Її плян, оригінальна мозаїка і фрески вказують на візантійський вплив. Церкви будовані між 1650 і 1750 роками виявляють звичайно стиль, окреслений як українське барокко. Цей стиль злучився з льокальним стилем будови дерев'яних церков. Сама св. Софія збудована в 1037 році улягала протягом віків перебудовам, і у XVIII столітті набрала вигляд баркової церкви. Звичай будувати дзвіницю осібно від церкви, закон дерев'яних церков, перейшов також тут до мурованих церков. Плян цих церков окреміший від плянів церков західнього світу, бо базований на грецькому хресті. Церква св. Миколая в Глухові (1094) — це блискучий примір українського барокко. В цьому стилі збудована церква св. Юра в Видубицькому манастирі (1696), церква Всіх Святих у Києві (1698), яка перевершує браму Печерської Лаври.

Коли в XIX столітті русифікація продовжувалась, Російська Православна Церква в 1805 році видала заборону будувати церкви в українському стилі. Судьба українських церков під совєтською окупацією залишила їх в оплаканому стані. Вони виявляють цілковите занедбання, часто уживані для господарських потреб.

Але могутній рух серед народу реставрувати ці історичні пам'ятки, скріплює надію, що їхній стан поправиться. Навіть виявилась турбота за відновлення жидівських синагог. Дмитро Чобіт, член Верховної Ради, який репрезентує Броди, очолює відбудову синагоґи, збудованої в 1742 році. З допомогою до відновлення церков приходять українці, які колись залишили батьківщину і живуть у різних країнах світу. Можливість відвідати тепер вільний рідний край на наглядний доказ жалюгідного стану церков, спонукує до видатної жертвенности. Товариство, яке займається збереженням історичних пам'яток, нараховує їх 125,000, з чого архітектурних є 7,160, історичних 53,500, археологічних 55,800, пам'ятників 8,250, з чого Леніна 5,015.

Журнал „Спадщина України" виходить тиражем 80,000. Стаття писана із знанням предмету та в прихильному тоні.

ВЕЛИКОЮ НЕСПОДІВАНКОЮ для колишньої прем'єр-міністра Великобританії Марґарет Тачер було повідомлення, отримане з Боснії і Герцеґовини, що мешканці міста Ґоражде присвоїли їй звання почесного громадянина. У зверненні до М. Тачер мешканці цього мусулманського міста висловили признання за її тверде становище в захист мусулман. Як відомо, М. Тачер осудила британський уряд та інші західні держави за відмову від застосування сили для захисту боснійських мусулман. Тачер заявила, що ця новина стала для неї „повною несподіванкою" і є „великою честю".

ТОВАРИСТВО СВЯТА СОФІЯ — КОМІСІЯ ПАТРІЯРШОГО ФОНДУ

повідомляє:
НА ПАТРІЯРШИЙ ФОНД ТА ВІДНОВЛЕННЯ І УСТАТКУВАННЯ ДОМУ Т-ВА СВ. СОФІЇ У ВАШІНҐТОНІ ЗЛОЖИЛИ:

III — 93

По 500 дол. — д-р Андрій і Лідія Лемішки, д-р Ігор Лемішка;
50 дол. — Марія Сохор; [illegible]
по 25 дол. — В. Т. Жила, Василь Росяк, [illegible]
20 дол. — д-р Роберт Дзюба (додаток до збірки в Тусон, АЗ),
15 дол. — Ольга Демчук,
10 дол. — Андрій Стахнів

564 дол. — зі Святочної Академії в честь Патріярха Йосифа у Філядельфії, що влаштував Громадський комітет для вшанування сторіччя народин сл. п. Патріярха Йосифа.

Листа ч. 124 — Коляда в Левіттавн, Па., Брістол, Па. і Трентон, Н. Дж. — збирали Іван Головка і Марія Флюнт, зложили:

100 дол. — Юрко Флюнт,
по 50 дол. — Теодор Флюнт, Іван Головка, Іван і Софія Дзіндзюра,
по 25 дол. — Оля Дубик, Теодозій і Віра Сендзік, Кеннет і Марта (нечітке), Дарія Кузик, Роман і Александра Городиський, Марія Кассіян,
по 20 дол. — родина Мацканець, Орест Сеник, Мирослав Глущок, родина Коржецький, родина Тарнавський, Микола Головчак, Михайло Дідич, Люба Мриглоцька;
по 10 дол. — Василь Леськів, Володимир Литвин, родина Осадци, Іван і Оксана Микитин, родина Гафткович, родина Шевців, Йосиф Яскір, Юстина Надрага, родина Турчин, Емілія Панасюк, Михайло Бойцун, Роман і Анна Ґоловчак

IУ — 93

Зложили:

500 дол. — зі спадку Михайла Дребича,
200 дол. — Лідія Лемішка;
150 дол. — Українське Патр. Т-во, Відділ в Сиракюзах, Н. Й.,
25 дол. — Юлія Вертипорох,
10 дол. — Теодозія Кічоровська;
5 дол. — Омелян і Марія Грицеляк

У пам'ять бл. п. Катерини Павелко зложили у Ст. Пітерсбурґу, ФЛ.

25 дол. — Михайло Куриляк,
20 дол. — Юлія Вертипорох.

890.80 дол. — зі збірки Укр. Патр. Т-ва в Баффало, Н. Й. (1992 р.), переслала Оксана Бережницька — голова Відділу.

Збірка на Патріярший Фонд в Ню Гейвен, Конн. за 1992 р. Збірку перевели Павлина Лодинська і Григорій Ґіна, зложили:

300 дол. — Трися Витвицька;
100 дол. — Євгенія Добчанська;
по 50 дол. — Лев Левицький, Івась і Леся Кизик, Мирон і Христя Мельник, Михайло Бурський, Ольга Бучинська;
по 40 дол. — Ярослав Попель, Лев і Орися Марків;
по 30 дол. — інж. Ігор і Марія Зубрицький, Максим і Рома Тібодо, Григорій і Анна Ґіна, Роман і Марія Романюк, проф. Івась і Іра Телюк;
по 25 дол. — Павло Палюга, Надія Микетей, Лідія Фіцалович, інж. Мирослав і Надія Троян, Михайло й Ірена Бойко;
по 20 дол. — Іван і Катерина Румах, Павлина Лодинська, Мирослава Белей, Роман Олещук, Марія Рудик;
15 дол. — Володимир і Уляна Зінич;
по 10 дол. — проф. Юрій і Наталка Цибрівський, Катруся Шимків, Василь Юречко, Дмитро Малик, Софія Бродич, Роман і Барбара Крохмальницький, Богдан і Марія Антонишин, Орися Мондич, Іван і Антоніна Цап.

Листа 005 — збірка в Балтиморі, МД — зібрав проф. Петро Войтович, зложили:

20 дол. — Микола й Оксана Коропецькі;
15 дол. — проф. Петро Войтович;
по 10 дол. — Ярослава Совчан, Петро Зозуляк, І. Зозуляк;
5 дол. — М. Хома;
3 дол. — М. Зозуляк.

Українське Патріярхальне Т-во — Відділ: Баффало, Н. Й. — збірка за 1992 рік. Оксана Бережницька (голова), Зенон Боднарський (референт Патр. Фонду), зложили:

1000 дол. — Укр. Патр. Т-во в Баффало;
146 дол. — Борачок Мар'ян і Ярослава;
по 100 дол. — Дусанівський Богдан і Софія (З нагоди 100-річчя народження Патріярха Йосифа), Лаврівська Ірина;
85 дол. — Пелех Михайло і Віра;
по 50 дол. — інж. Барицький Микола, Бережницька Оксана, Депутат Теодосія, д-р Дорощак Семен і Ірина, Ільківська Анастазія, Ільницький Дмитро й Олександра, Папуга Каролина, д-р Перейма Мирослав, д-р Правак Теодор і Олександра, Сайкевич Неоніля, Якубовська Ольга;
по 40 дол. — Микитин Іван, Фолизюк Василь;
по 35 дол. — д-р Дякун Андрій, 127-ий Відділ УНСоюзу;
30.80 дол. — Стельмах Петро й Іванна (Канада);
по 30 дол. — Бергенсток Надія, Вішка Антін і Анастазія, Войчак Роман і Ірина, Дзюба Корнель і Омеляна, Дроздовський Іван і Анна, д-р Лоза Михайло й Уляна, Мороз Ігор і Христина, Хомин Олена,
по 25 дол. — Білоголовський Он. і Галина, Блендоногий Мих. і Надія, Боднарський Зен. і Марія, Боднарська Франя, Вітрик Анастазія, Горбачук Іван і Марія, Гаврилюк Осип, Душенко Степан і Ольга, Качмарик Іван і Оксана, Конотопський Роман, Коцай Михайло і Катерина, Лівицький Василь і Марія, Макогон Мирослава, Мандзій Михайло і Текля, Мельник Василь і Анна, Мохнач Михайло, інж. Олексій Євген і Світлана, Осталчук Петро й Ірина, Паньків Степан, Паславський Микола і Тетяна, інж. Пашковський Богдан і Марія, Проценко Михайло, Седлярчук Анна, Сивенький Василь і Марія, Ткач Іван і Марія, Федик Роман;
23 дол. — Кучер Анастазія;
по 20 дол. — Бараницький Дмитро і Долорес, Бейґер Богдан і Христина, Ващак Станислав і Софія, Вуйцік Степан і Ангелина, Галицький Володимир і Анна, Ганущак Дмитро і Єва, Головатий Любомир і Софія, Ґереґа Марія, Ґреґа Олександра, Іскало Федір, Касприк Роман, Катрій Михайло, Ковалик Петро і Розалія, Коссовський Юліян, Кулик Рут, Левчик Микола і Дарія, Марк Еміль і Віра, Марчиха Олекса, Мозяк Михайлина, інж. Мороз Богдан і Катерина, Наминанік Петро, Осадца Стефанія, Осташук Микита і Василина, Печончик Гнат, Паращій Антонина, Погаратний Микола й Ірина, інж. Салдим Михайло й Оксана, Середюк Василь і Евфрозина, Сташків Михайло і Катерина, Федик Анна, Триняк Василь, Цьолко Люба, Ширий Іван і Анна, Юрків Текля, Яремко Дмитро й Елсі, Данило Михайло;
по 15 дол. — Багнюк Роман, Васильківський Гнат і Катерина, Кілко Андрій, Коцай Богдан, Мацьків Дмитро, Нижник Павло і Розалія, Пастух Йосиф і Євгенія, Попадин Ольга, Процишин Анастазія, Тушницький Михайло;
по 10 дол. — Бобенчук Павло і Ярослава, Бурда Анна, Вашкурак Михайло і Марія, Войчак Андрій і Анастазія, Ганилсяк Йосиф і Катерина, Ганущак Богдан і Марія, Гайдук Іван і Катерина, Гаравус Христина, Гринчак Петро й Емілія, Гнатів Михайло і Марія, Ґах Михайло, Денека Осипа, Дергак Зенон і Ярослава, Екарт Геральд і Катерина, Завадівська Домна, Заньків Анна, Значко Катерина, Івахів Михайло і Марія, Крупа Анна, Ковтало Єва, Коссовський Мирон, Коман Семен, Крупницький Андрій, Кордупель Іван і Анна, Кульчицький Іван, Курляк Олекса й Анна, Лащук Василь, Литвин Ярослав і Галина, Мандзій Софія, Мандзій Петро, Мосійчук Зиновія, Миськів Михайло, Наливайко Теодор і Марія, Паліш Федір і Галина, Петрович Катерина, Петришин Андрій і Марія, Пітолай Дмитро і Марія, Плотиця Пилип і Марія, Поліщук Петро й Анна, Попадюк Степан, Приндота Анна, Реґула Павлина, Романишин Євген, Савуляк Михайло, Теребас Михайло, Фарима Микола, Троян Марія, Федірчик Марія, Шишка Степан, Щербак Юрій, Шевчук Іван і Надія;
по 5 дол. — Мітринґа Надія, Паньків Марія

Сума збірки .... 4,454.80 дол

Датки у пам'ять ...були подані у місячних списках 1992 р коли прийшли на руки Т-ва св. Софія.

Збірку перевели: Оксана Бережницька, Онуфрій Білоголовський, Зенон Боднарський, Станислав Ващак, Степан Душенко, Андрій Кілко, Михайло Мохнач, Татяна Паславська, Микола Паславський, Андрій Петришин, Дмитро Пітолай, Євген Романишин.

Товариство Свята Софія — Комісія Патріяршого Фонду — складає щиру подяку усім жертводавцям і збірщикам.

Всі датки на Патріярший Фонд Т-ва св. Софія можна відтягати від податку: IRS No. 23-7380645.

Всі чеки просимо виписувати на:

St. Sophia Religious Association — Patriarchal Fund

та пересилати на адресу:

7911 Whitewood Rd., Philadelphia, PA 19117

ПОДЯКА

Складаємо щиру подяку всім приятелям і знайомим, що склали пожертви на нев'янучий вінок на свіжу могилу

бл. п.

ЄВГЕНІЇ ЛЕСЮК

на Патріярший фонд .... 70.00 дол.
на Фонд Допомоги Дітям Чорнобиля .. 2150.00 дол.
Монтреал, Квебек

ЯРОСЛАВ ЛЕСЮК з родиною

Ділимося сумною вісткою з родиною, приятелями і знайомими, що в суботу, 26-го червня 1993 р. по короткій недузі упокоїлася в Бозі на 77-му році життя

наша найдорожча
ДРУЖИНА І КУЗИНКА

бл. п.

ОЛЬГА МАКАР

ПАНАХИДА відбудеться у вівторок, 29-го червня о год. 7-ій веч. в похоронному заведенні Senko, 213 Bedford Ave., Brooklyn, N.Y.

ПОХОРОН — в середу, 30-го червня із церкви св. Духа в Брукліні на цвинтар св. Духа в Гемптонбурґу, Н. Й.

У глибокому смутку:

муж — ІВАН
сестрінка — МАРІЯННА ДеДОМІНІКО
кузини —
ЮРІЙ МАКАРУК
МИХАЙЛО ГЕРМАН з родинами

Ділимося сумною вісткою, що в суботу, 26-го червня 1993 р. відійшов у вічність на 67-му році життя

наш найдорожчий
МУЖ, БАТЬКО І ДІДУСЬ

св. п.

ПЕТРО СТЕПАНКІВ

нар. 6-го грудня 1925 р. в с. Забуничі Бродівського повіту

ПАНАХИДА відбудеться в понеділок, 28-го червня 1993 року о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні П. Яреми в Ню Йорку.

ПОХОРОН у вівторок, 29-го червня о год. 9:30 ранку в церкві св. Юра, а опісля на український католицький цвинтар св. Духа в Гемптонбурґу, Н. Й.

Залишив у глибокому смутку:

дружину — ТЕКЛЮ
дітей — МАРІЙКУ, МИХАЙЛА та ІРИНУ
четверо внуків
та дальшу родину в Україні

40-ліття „Рідної Школи" у Клівленд-Пармі

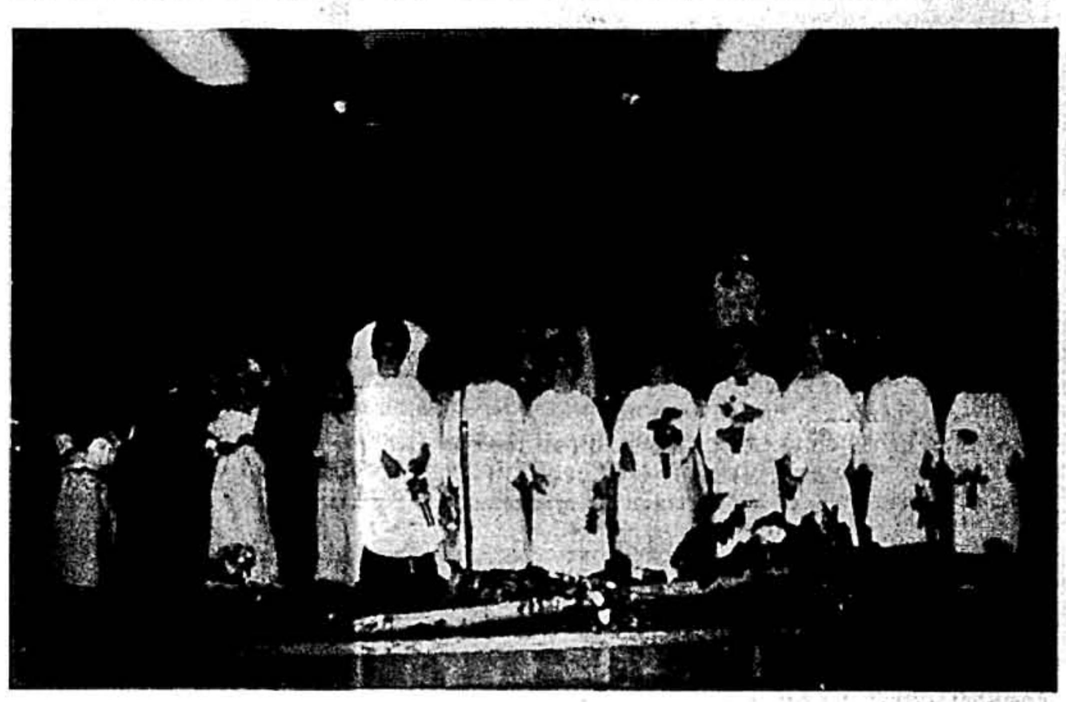
В дні 5-го червня, ц. р. о год. 5-ій по полудні в залі ім. Митр. Шептицького у Пармі Товариство „Рідна Школа" і школа українознавства відзначили 40-річний ювілей гарною програмою у виконанні учнів різних кляс. Т-во „Рідна Школа" дбає не тільки про навчання українознавчих предметів, але і про плекання юних талантів, викресання в молодих серцях любови до рідного, добра і краси, про збереження молоді від асиміляційних процесів та вдержання при українській культурі. Товариство „Рідна Школа", в основному утримує школу українознавства, імпрезами, виставками і пожертвами допомагаючи їй у все зростаючих видатках і потребах. Суботнє навчання „Рідної Школи" відбувалося у приміщеннях американської Норманді Гай Скул у Пармі. Очевидно за винайм клясів, утримання та адміністрацію треба платити.

В останній день науки відбулося вручення свідоцтв та дипломів. Закінчено цей шкільний рік Молебенем, який відправив парох української автокефальної православної церкви св. Володимира у Пармі о. Іван Наконечний. По відправі він виголосив змістовну проповідь, в якій підкреслив велику ідейну працю та цілі „Рідної Школи". „Без огляду на місце і обставини, ми повинні гордитися своїм українським походженням", — сказав, між іншим, О. Наконечний.

Зібралося багато шкільної молоді і вчителів. В школі українознавства у Пармі навчається до 150 дітей, поділених на 11 кляс і матуру. Директором школи є д-р Вірослав Кость, заступницею — Софія Бура, а інспектором і дорадником — д-р Степан Воляник. Школа має 12 учителів, з цього числа 8 новоприбулих з України.

Програма імпрези складалася з 2 частин. В першій були слідуючі точки: коротке відкриття директора, д-ра Віреслава Костя, привітання голови Товариства

Сцена з вистави „Лісова пісня".

„Рідна Школа" Мотрії Стахур ти виступ хору молодших кляс під диригентурою Ганни Келлер. Чисто, з доброю дикцією діти відспівали пісні: „Школяре, школяре" — муз Ярославенка (мелодія до знаної пісні „Соколи, соколи...") народну пісню „Ой, єсть в лісі калина", „Від синього Дону" — муз. М. Гайворонського, та при кінці гимн „Рідної Школи" до слів М. Матієва-Мельника, муз. Дмитра Кашубинського. Дитячий хор начисляв 40 учнів, від 1-ої до 6-ої кляс, під проводом учителів Дарії Крамарчук, Оксани Баслядинської, Оксани Робосюк, Лідії Жакунець, Романа Келлера і Олі Горкавчук.

В другій частині програми була драма-феєрія Лесі Українки „Лісова пісня", в скороченому сценарії прологу і першої дії. Цей сценарій опрацювала знана суспільна діячка і заступниця директора Софія Бура, проєкт строїв і декорації виконали Люба Ґудз та Марійка Василина, хореографією керували Наталя Крíслата і Марта Ліщинецька, музичний фортепіяновий супровід та музичне оформлення були в руках Олі і Тані Кость, а світлом і звуковими ефектами займалася Христя Глабше. За виконання строїв відповідали матері шкільної молоді.

В пролозі сцена представляє волинський ліс ранньою весною, коли природа пробуджується до життя. У глибині сцени видно береги великого лісового озера і долинає шум води. Виступають „Той, що греблі рве..." — Адам Гованець, Потерчата — цебто, згідно з народним віруванням, душі нехрещенних дітей, які живуть на болотах — це учні 1-ої кляси учительки О. Баслядинської, Водяна Русалка — Міця Захарій, учениця 10-ої кляси, Водяник — Віктор Василина, учень 11-ої кл., Весняні Квіти та Листочки — учні підготовчої кляси Д. Крамарчук, Лісовик — Аркадій Продан, Лісова Мавка — Наталя Баслядинська, учениця 10-ої кляси, Лукаш Богдан Келлер, учень 8-ої кляси і чортик Куць — Андрійко Глабше, учень 3-ої кляси. Всі виконавці добре вив'язалися зі своїх завдань. Публіка нагородила усіх їх щирими оплесками. Весна, краса природи, пробудження невинного кохання Лукаша і Мавки та „Того, що греблі рве" і Водяної Русалки є апотеозою і моттом цієї безсмертної п'єси. Головний ляйтмотив: людина, яка відкидає красу природи та моральні, духовні ідеали, є призначена на загибель.

Д-р Богдан Боднар

ІСНУЮЧА ПРЕЗИДЕНТСЬКА комісія для закриття і перегруповання військових баз у середу, 23-го червня, проголосувала над своїми першими пропозиціями, які гають на меті зберегти дві великі військові бази в Алябамі та Ню Джерзі, однак пропонують зміни у 88 базах і 150 менших військових забудовах. До 1-го липня згадана комісія свої пропозиції має передати Президентові, який до 15-го липня має схвалити і відправити до Конгресу, або відкинути і повернути їх комісії, яка має чотири тижні, щоб їх змінити до його уподобань. Якщо Президент схвалить всі поправки, передає їх Конгресові, який має 45 урядових днів щоб їх відкинути, бо в іншому випадку вони стають діючими, якщо пропозиції будуть відкинені, бази не будуть закриті. Тоді до 15-го серпня комісія мусить подати нові пропозиції, у випадку якщо Президент відкинув перші. До 1-го вересня президент Клінтон має схвалити нові пропозиції, якщо він відкине ці нові пропозиції — бази не будуть закриватися, коли ж схвалить, то відсилає Конгресові.

Літературний вечір в честь Агатангела Ю. Кримського

За стараннями культурно-освітньої референтури СУА, Відділ 33-ій, головою якого є Любомира Мичковська, у Пармі, Огайо відбувся в приміщеннях домівки СУА в дні 22-го травня 1993 року о год. 5-ій вечора цікавий вечір, присвячений пам'яті і творчості Агатангела Ю. Кримського. Реферат про письменника і визначног орієнталіста виголосив д-р Степан Воляник, адвокат, громадський діяч і інспектор шкіл українознавства в Клівленді-Парма. Деякі уривки поезії читала Люба Боднар, заст. голови 33-го Відділу. Голова Відділу Оля Дем'янчук відкрила цей вечір, а Любомира Мичковська представила і привітала всіх присутніх.

Агатангел Кримський народився 3-го січня 1871 року у Володимирі Волинському. Батько Агатангела Юхим був татарсько-білоруського походження і його прадіди були виходцями із Кримського ханства. Після невдалої турецької облоги Відня ісламський духівник, мулла, мусів залишити Бахчисарай і податися на Литву. Втікач оселився у Мстиславі на Білорусі, прийняв християнство і одружився з місцевою жінкою, польського походження. Із Білорусі Юхим Кримський переїхав до Звенигорода, на працю учителя шкіл. Спочатку молодий письменник Агатангел вчився в російських школах, бо інших не було. Потім його родичі переїхали на Київщину. Письменник вже змалку був дуже талановитою дитиною, в чотирирічному віці він вже вмів читати і був дуже здібним учнем. Вчився у Звенигородській школі, а потім в Острозькій гімназії. Любив багато читати і над книжками сидів зрана до вечора — так що через це набув хвороби очей. Потім студіював мови в престижевому університеті — Колегії Галагана в Києві. Під впливом українсько-духовної атмосфери, а передовсім професора Павла Житецького, він почав писати вірші та робив переклади з західньо-европейських мов на українську. Ще молодим учнем гімназії він опанував французьку, німецьку, англійську на інші европейські, а також старовинні мови. У Колегії в таємному студентському часописі містив українські вірші і виготовив переклад Шекспіра „Юлій Цезар". Аби здобути вище знання філології, він вступив до Лазаревського інституту східніх мов у Москві і вибився як один із передових студентів цього інституту.

З закінченням цього інститут Кримський вже знав 15 мов і далі вперто вчився. Пише статті, критичні есеї і мистецькі твори. Перекладає на українську мову і стає співробітником майже всіх галицьких видань. Нав'язує наукові зв'язки і листування з Іваном Франком, Лесею Українкою, Михайлом Драгомановим та іншими. У 1895 році вийшла у Львові його збірка оповідань „Повісти і ескізи з українського життя". Між іншим, Леся Українка народилася в тому ж 1871 році, що і Кримський, тільки, на жаль, вмерла на багато літ скоріше. В цілях поглиблення студій арабської і ісламської культур Кримський виїжджає в 1896 році до Бейруту, Ливан, стає співробітником арабських наукових часописів, подорожує по Сирії, Палестині і Середній Азії і в 1900 році стає професором арабської філології і східньої історії в Бейруті. В 1918 році переходить на працю з ділянки арабсько та іранської літератури до Української Академії Наук в Києві. Крім цього працює також в Академії на терені української філології. Був автором української граматики та розвідок з історії української мови. Кримський був великим вченим-орієнталістом, поетом і прозаїком. З-під його пера вийшли такі прекрасні поезії, як „Пальмове гілля", „Бейрутські оповідання" і роман „Андрій Лаговський" у двох частинах. Багато зі своїх праць і перекладів він друкував у „Літературно-Науковому Віснику" в Галичині.

У Києві довгі літа був секретарем Всеукраїнської Академії Наук, працював науково і лишив незакінчені праці, як „Азербайджан", „Історія Грузії" і „Башкирська мова". Писав статті про Франка, Лесю Українку і Ольгу Кобилянську.

Його сходознавчі праці були присвячені арабському світові, також персам, туркам і частинно семітським народам. В знаних світових енциклопедіях Брокгауза-Ефрона і Граната більша частина писань належала Кримскому. В першому виданні Брокгауза він помістив 198 сттетей, в другому — 304, а в словнику Граната — 50 провідних статтей. Кримський є винятковим вченим у цілому науковому світі. Російський письменник Толстой сказав, що для того, аби знати арабський коран, треба перед тим простудіювати творчість Кримського. Леся Українка часом критикувала Кримського за уживання натуралістичних засобів в його деяких оповіданнях. Іван Франко бачить у творах Кримського велику оригінальну індивідуальність, щирість і ясність душі. До його першої збірки „Пальмове гілля" критика поставилася дуже прихильно. В 1939 році політичні умови змусили Сталіна на короткий час зробити певні концесії щодо вчених. В той час Кримський одержав навіть наукове відзначення. Але коли Гітлер заатакував Совєтський Союз, то багато наших науковців комуністи заслали на Сибір, серед них і Кримського. Його КҐБ арештувало в 1941 році і заслало в Казахстан, де він і загинув в тюремній лікарні, в місті Кустанай, в 1992 році.

Належиться признання 33-му Відділові СУА у Пармі за влаштування цього вдалого літературного вечора.

Д-р Володимир Боднар